

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у мају 2014. године

1. У мају 2014. године потрошачке цене су повећане за 0,1%¹, што представља укупан текући раст у протеклом периоду ове године од 1,8%. Имајући ово у виду, цене су биле стабилне у фебруару, марту и мају (+0,1%, -0,3% и 0,1%, респективно), док су у јануару, због повећања ниже стопе ПДВ, оствариле раст од 1,4%, а у априлу од 0,6%, по основу виших цена воћа и поврћа.

Инфлација мерена међугодишњим растом је на непромењеном нивоу и износи 2,1% (мај ове у односу на мај претходне године).

Незнатан раст цена у мају резултат је стабилних цена већине производа и услуга, односно незнатним променама цена појединих група навише и наниже.

Инфлација остварена у првих пет месеци ове године у односу на исти период претходних година је скоро на истом нивоу као и претходне године, осим мерене међугодишњим растом који је око 5 пута нижи².

Кретање потрошачких цена у наредном периоду, у значајној мери, зависиће од кретања цена примарних пољопривредних производа, регулисаних цена и курса динара, с обзиром на постојање ниске агрегатне тражње и предузетих мера монетарне политике. Процена је да би се инфлација у овој години кретала око нивоа пројектоване инфлације (5,5%), односно да би се међугодишња инфлација у наредним месецима кретала око доње границе дозвољеног одступања од циља, уз њено постепено враћање ка циљу до краја године ($4 \pm 1,5\%$).

¹ Саопштење РЗС број 160 од 12. јуна 2014. године.

² Видети прилог број 1.

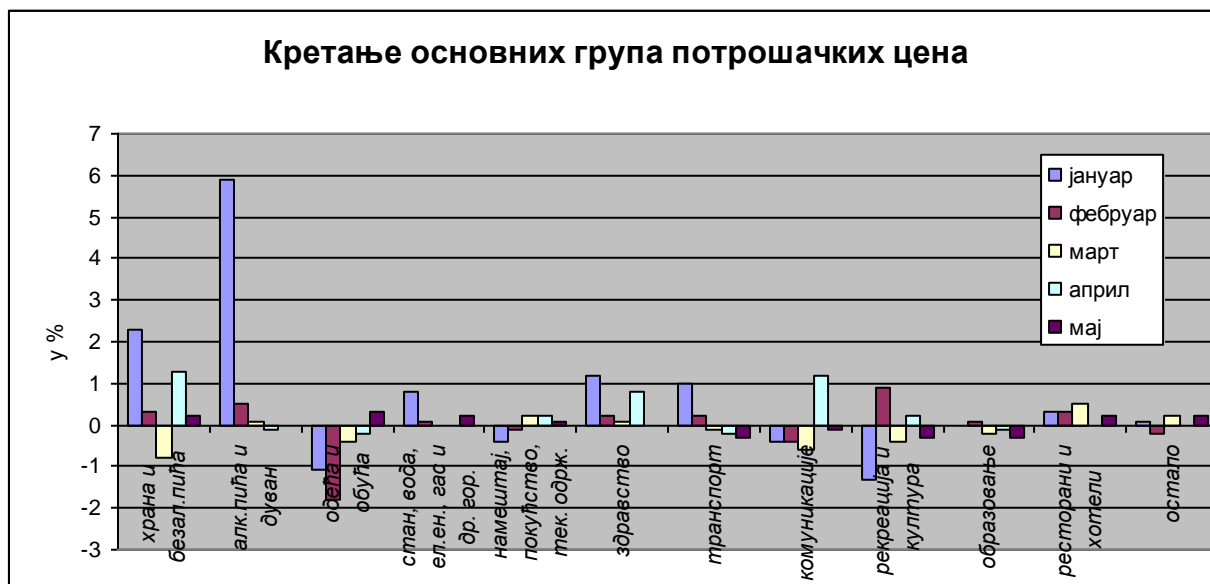
2. Посматрано по основним групама, на *мајско повећање потрошачких цена*, највећи утицај имале су цене хране и безалкохолних пића, које су у просеку повећане за 0,2%.

Такође, раст од 0,2% евидентиран је и код стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива, ресторана и хотела и остале робе и услуга. Код одеће и обуће, остварен је највећи интензитет раста (0,3%), а код намештаја, покућства и текућег одржавања стана – на нивоу општег.

Непромењени ниво цена је забележен код алкохолних пића и дувана и здравства.

Снижење цена је регистровано код транспорта (0,3%), рекреације и културе (0,3%), образовања (0,3%) и комуникација (0,1%).

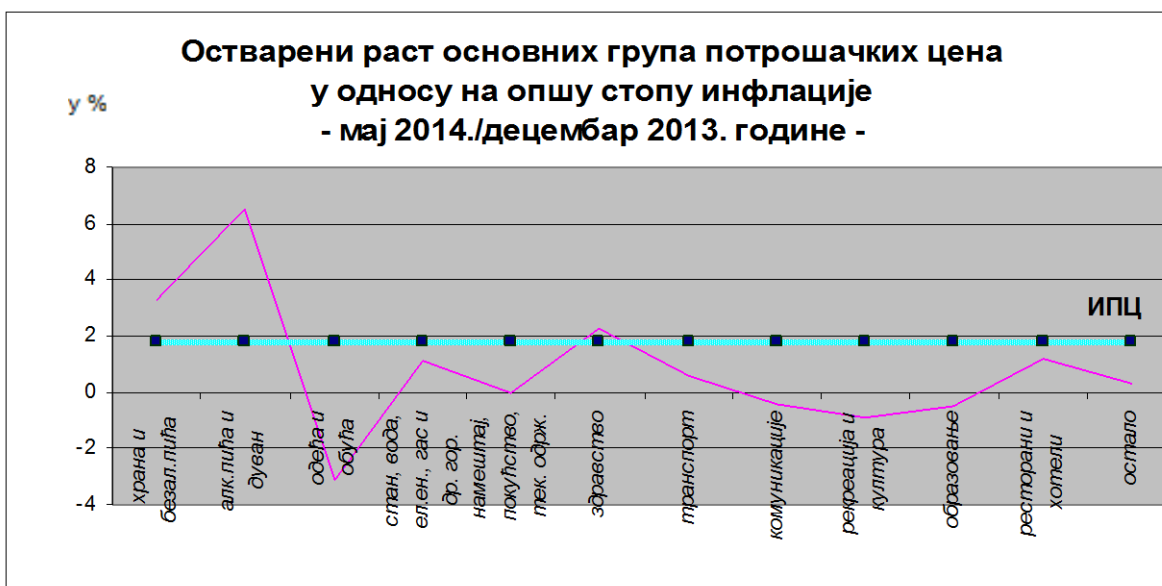
Имајући у виду учешће ових група и остварено повећање, односно снижење цена, дејство тих промена се одразило на општи раст потрошачких цена од 0,1%.

3. Напросечан раст цена у мају ове године остварен је код малог броја производа и услуга. Наиме, раст цена у распону од 0,2% до 6,1% евидентиран је код меса, рибе, млека, сира и јаја, воћа, вина, матаријала за одећу, одевних предмета, осталих одевних предмета, обуће, услуга за одржавање и поправку стана, снабдевања водом и различитих комуналних услуга, тепиха и осталих подних простирки, поправке намештаја, поправке апарата за домаћинство, осталих медицинских производа, одржавања и поправке возила, осталих услуга у вези са употребом транспортних средстава, превоза путника авионом, фотографске и филмске опреме, медија за снимање слике и звука, осталих важних предмета за рекреацију и културу, ветеринарских и других услуга у вези са животињама, услуга смештаја, услуга у фризерским и козметичким салонима, електричних апарата за личну негу, осталих личних предмета и осигурања транспортних средстава, чије учешће у индексу потрошачких цена износи 28,1%.

4. У оквиру контролисаних цена, у мају 2014. године повећане су **цене свих стамбено комуналних услуга** на нивоу просека Републике, изузимајући цену централног грејања која је задржана на нивоу из претходног месеца. Тако су цене воде и одведене отпадне воде порасле за по 1,7%, а цена изношења смећа за 3,1%, што је вишеструко изнад општег раста цена од 0,1% у истом месецу. Забележена кретања цена ових услуга на нивоу републичког просека ефекат су корекција, које су извршене једино у Београду тако што су повећане цене воде и одведене отпадне воде за по 5,5%, а изношења смећа за 7,5%. При том, од три корекције цена у Београду, повећања цена, која се односе на воду и одведену отпадну воду, у складу су са оквиром пројектованог општег раста цена, за разлику од повећања цене изношења смећа, којим је тај оквир премашен.

Цене јавног градског превоза мировале су у мају, исто као и у претходном месецу.

5. Укупан текући раст потрошачких цена у мају ове у односу на децембар претходне године **износи 1,8%**, што је за 0,2 процентна поена мање него у 2013. години, при истом поређењу. При томе, цене роба су забележиле три пута већи интензитет раста у односу на услуге (2,2% према 0,7%).

Највећи раст и дејство имале су цене хране и безалкохолних пића и алкохолних пића и дувана, које су натпросечно повећане (3,3% и 6,5%) и на које се односи око 61,5%, односно 28% опште стопе. Натпросечно су повећане и цене у групи здравства (2,3%), с тим што је њихово дејство знатно мање.

Испод просека су повећане цене у групи ресторана и хотела (1,2%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (1,1%), транспорта (0,6%) и остале робе и услуга (0,3%).

Снижење цена је евидентирано код одеће и обуће (3,1%), рекреације и културе (0,9%), образовања (0,5%) и комуникација (0,4%).

Непромењени ниво цена у првих пет месеци ове године евидентиран је у групи намештаја, покућства и текућег одржавања стана.

6. Фискалном стратегијом за 2014. годину са пројекцијама за 2015. и 2016. годину, пројектована инфлација у овој години износи 5,5%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,4%.

Укупан текући раст у мају ове у односу на децембар претходне године је износио 1,8%, што управо даје просечну месечну стопу од 0,4%.

У мају ове године *просечан курс динара* је у односу на април незнатно повећан (0,1%) и износио је око 115,65 динара за 1 евро³, што је за око 0,95 динара више него у децембру претходне године.

Према последње расположивим подацима, у априлу ове године *просечна нето зарада*⁴ износила је 45847 динара и у односу на период јануар-април ове у односу на јануар-април претходне године номинално је повећана за 0,4%, а реално смањена за 2%. Код пензија⁵ реални износ је смањен за 0,2%. При истом поређењу *промет роба у трговини на мало*⁶ је повећан у текућим ценама за 3,7%, а у сталним за 1,9%, што је резултат повећаног промета, исказаног у сталним ценама, код хране, пића и дувана (2,3%) и непрехрамбених производа, осим моторних горива (2,5%), с једне, као и споријег интензитета раста промета моторних горива (1,3%), с друге стране.

На бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, *регулисане цене*⁷ су у мају биле стабилне (0,1%) и последица су повећања цена воде за домаћинство, одведенe воде и изношења смећа у Београду.

Цене воћа, поврћа, меса, рибе и јаја (*непрерађена храна*), су поред значајног раста у претходном месецу, у мају повећане за 0,9%, по основу виших цена свих производа групе, осим поврћа.

Такође, *базна инфлација* (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) у овој години је стабилна, с обзиром да је у јануару повећана за 0,1%, у фебруару и марту снижена за по 0,1%, а у априлу повећана за 0,2% и мају за 0,1%.⁸

³ Просечан курс динара у текућем месецу за радне дане.

⁴ Саопштење РЗС бр. 133 од 26.05.2014. године

⁵ Министарство финансија – Индикатори текућих економских кретања

⁶ Саопштење РЗС бр. 142 од 30.05.2014. године

⁷ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁸ Податак НБС: www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 4.7.

7. Међугодишњи раст инфлације у мају ове у односу на мај претходне године износио је 2,1%, с тим што су цене роба имале спорију динамику у односу на услуге (1,7% према 3,7%). При томе, цене производа и услуга које чине **базну инфлацију** (потрошачке цене без енергије, хране, алкохола и цигарета) су повећане за 3,1%.

Посматрано по групама производа и услуга, највећи интензитет раста је евидентиран код алкохолних пића и дувана (13,8%), а натпросечно су повећане и цене рекреације и културе (7,7%), ресторана и хотела (7,6%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (7,1%), здравства (4,5%) и намештаја, покућства и текућег одржавања (2,4%).

Испод просека су повећане цене остале робе и услуга (1,8%), транспорта (1,6%) и комуникација (1,2%).

Цене хране и безалкохолних пића су снижене за 2,9%, одеће и обуће за 0,8% и образовања за 0,4%.

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО МАЈА 2014. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0,5	0,5	4,8
фебруар	0,3	0,7	3,9
март	1,2	2,0	4,7
април	0,6	2,5	4,3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0,0	4,5	5,1
август	1,4	5,9	6,6
септембар	1,3	7,3	7,7
октобар	1,0	8,3	8,9
новембар	1,5	9,9	9,6
децембар	0,3	10,3	10,3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0,0	6,2	10,5
септембар	0,2	6,3	9,3
октобар	0,4	6,8	8,7
новембар	0,9	7,7	8,1
децембар	-0,7	7,0	7,0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1
мај	0,1	1,8	2,1

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

ОСТВАРЕНИ РАСТ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА

- у % -

	Месечни раст 05.2014. 04. 2014.	Структура месечног раста	Текући раст 05.2014. 12. 2013.	Структура текућег раста
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	0,1	100,0	1,8	100,0
Храна и безалкохолна пића	0,2	105,8	3,3	61,5
Алкохолна пића и дуван	0,0 ¹⁾	-0,3	6,5	27,9
Одећа и обућа	0,3	18,7	-3,1	-7,7
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,2	48,6	1,1	7,9
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,1	7,3	0,0 ²⁾	0,1
Здравство	0,0 ¹⁾	-1,3	2,3	7,8
Транспорт	-0,3	-58,0	0,6	3,9
Комуникације	-0,1	-9,4	-0,4	-1,1
Рекреација и култура	-0,3	-24,1	-0,9	-2,3
Образовање	-0,3	-6,1	-0,5	-0,3
Ресторани и хотели	0,2	6,9	1,2	1,7
Остала роба и услуге	0,2	11,9	0,3	0,6

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

¹ Структура месечног раста је изведена на бази дејства учешћа у укупном расту индекса потрошачких цена у текућем месецу (5.2014./4.2014).

² Структура текућег раста је изведена на бази дејства учешћа у укупном расту индекса потрошачких цена у текућем периоду (5.2014./12.2013).

Београд, 23. јун 2014. године